

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра прикладної математики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
математики і інформатики

Григорій ЖОЛТКЕВИЧ

08

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

спеціальність (напрямок) 113 – прикладна математика

спеціалізація _____

факультет математики і інформатики

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету математики і інформатики
 “29” серпня 2023 року, протокол №8

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: **Кізілова Наталія Миколаївна**, доктор фізико-математичних наук,
 професор, професор кафедри прикладної математики.

Програму схвалено на засіданні кафедри Прикладної математики
 Протокол від “28” серпня 2023 року №10

Завідувач кафедри Прикладної математики

 Валерій КОРОБОВ
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми (керівником проектної групи)
Прикладна математика
 назва освітньої програми

Гарант освітньо-наукової програми
 (керівник проектної групи) Прикладна математика

 Валерій КОРОБОВ
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету математики і інформатики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
 назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “29” серпня 2023 року, протокол №1

Голова науково-методичної комісії факультету математики і інформатики

 Ольга АНОЩЕНКО
 (підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму наукової практики складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки

магістр

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності (напрям) 113 – Прикладна математика

спеціалізації _____

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис наукової практики

1.1. Мета наукової практики

Набуття студентами загальних і професійних компетентностей для успішного використання їх у своїй подальшій професійній діяльності в різних галузях науки і виробництва, виховання потреби систематично поновлювати і творчо застосовувати свої знання та уміння, а також підготовка студентів до самостійної наукової діяльності за спеціальністю.

1.2. Основні завдання наукової практики

- поглиблення і закріплення теоретичних знань з прикладної математики, уміння використовувати їх для вирішення задач, які виникають в конкретних прикладних наукових дослідженнях,
- формування і розвиток професійно значущих дослідницьких якостей особистості,
- розвиток професійної культури, уміння організувати власну наукову діяльність, спілкуватися і працювати разом за конкретної прикладною науковою темою в команді дослідників, у тому числі у міждисциплінарних дослідженнях,
- формування креативності, творчого мислення, розвиток потреби у самонавчанні і постійному самовдосконаленні, вивченні останніх досягнень у своїй галузі науки,
- формування уміння працювати з науково-технічною інформацією, отримувати змістовні висновки, перевіряти і обґрунтовувати правильність застосованих математичних моделей, методів і отриманих розв'язків, підгодовувати і публікувати звіти, статті, тези конференцій, патенти тощо.

1.3. Характеристика наукової практики:

Кількість кредитів: 12

Загальна кількість годин: 360

Семестри: 2,3

Вид освітньої компоненти: обов'язкова (без відриву від занять)

Вид контролю: залік

1.4. Заплановані результати практики (рівень знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти на кожному етапі практики)

Поглибити теоретичні знання і застосувати їх для виконання конкретного наукового завдання, ознайомитися з сучасними технологіями, організацією наукової діяльності за фахом в

університетах, дослідницьких інститутах і наукових колективах, набути навичок самостійної наукової роботи і роботи в команді, уміти скласти і захистити звіт, притримуючись принципів академічної доброчесності.

2. Зміст та організація проведення наукової практики

1. Отримання індивідуального завдання наукової практики

На початку практики студенти прослуховують вступний інструктаж і лекцію з основних напрямків сучасної прикладної математики, а також отримують індивідуальні наукові завдання, що стосуються прикладних задач різних типів, які поступають до наукових установ з виробництва, технологічних центрів, медичних закладів, центрів безперервного моніторингу соціологічної, екологічної, біологічної та іншої інформації (big data analyses). Обробка і аналіз таких даних і подальше математичне моделювання вимагають професійних знань і умінь, які властиві фахівцям у галузі прикладної математики, оскільки для розв'язання цих завдань потрібне глибоке знання таких розділів сучасної математики, як теорія диференціальних рівнянь, теорія керування, теорія ігор і математичне моделювання, багатовимірний статистичний аналіз і чисельні методи, методи скінчених елементів і динаміки частинок, глибокого машинного навчання і штучного інтелекту, а також робота з сучасними базами даних і наочна візуалізація результатів наукових досліджень. Указана тематика дозволяє виконувати закінчені проєкти, які наближені до потреб належної організації наукових досліджень у сучасному світі.

2. Виконання завдання

Передбачається виконання індивідуального завдання наукової практики індивідуально або у невеличкій групі (2-4 студенти), яка працює, наприклад, над однією темою, але з використанням різних математичних методів і моделей. Можливі також завдання для колективної наукової роботи з використанням і удосконаленням певного математичного методу або моделі, але для різних типів даних (соціологічні, екологічні, біологічні, медичні тощо). Така організація практики сприяє розвиненню соціальних навичок, умінню організовувати свою діяльність і працювати в команді, спілкуватися з іншими людьми, відповідально ставитися до поставлених завдань і взятих обов'язків. Подібна організація і діяльність наукових колективів сприяє ефективному отриманню розв'язку задачі і обговоренню результатів, швидким публікаціям в міжнародних виданнях з імпаکت-фактором і високому рівню цитувань.

Кожна із запропонованих для наукової практики тем має різні прикладні аспекти і надає можливість використати різні методи і підходи до її аналізу. Використання відкритих джерел інформації (open source database) дозволяє проводити багатовимірний статистичний аналіз даних, знаходити залежності, будувати і досліджувати математичні моделі. Подібні навички дуже корисні для подальшої наукової роботи студентів в різних науково-дослідницьких установах.

3. Підготовка і захист звіту

Після завершення наукової практики студенти підгодовують звіт і подають його на рецензування керівнику практики. З метою належного оформлення звіту зі студентами проводиться бесіда-консультація щодо вимог академічної доброчесності і правил цитування, а також щодо правил оформлення науково-технічної документації. Звіт про виконання програми наукової практики захищається студентом у присутності комісії, яка призначається завідувачем кафедри. За результатами захисту звіту комісія здійснює оцінювання результатів практики.

3. Вимоги до баз наукової практики

Організації незалежно від форм власності, відповідні профілю підготовки фахівців, з якими укладено договір про проведення наукової практики.

4. Індивідуальні завдання з практики

Комплексне індивідуальне завдання наукової практики з конкретного питання в галузі прикладної математики. Приклади завдань практики:

- 1) Статистична обробка даних наукових досліджень з відкритих джерел медично-біологічної, генетичної, екологічної, геофізичної, астрофізичної інформації у вигляді часових рядів або зображень. Виявлення закономірностей, розробка і дослідження математичної моделі.
- 2) Математичне моделювання мікро- і нанопористих матеріалів різних типів як фрактальних середовищ.
- 3) Дослідження властивостей реологічних моделей сучасних матеріалів і наноструктур.
- 4) Методи молекулярної динаміки для задач еволюції динамічних систем.
- 5) Використання глибокого машинного навчання для удосконалення методів медичної діагностики захворювань.
- 6) Використання сучасних методів штучного інтелекту для розв'язання конкретної прикладної задачі.

5. Вимоги до звіту про наукову практику

Звіт про наукову практику має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції щодо можливого використання на виробництві, список використаної літератури тощо. Приклади оформлення щоденника практики, звіту і презентації для захисту результатів звіту наведені у методичному виданні [1].

6. Підбиття підсумків наукової практики

Звіт про виконання програми та індивідуального завдання захищається студентом у комісії, що призначається завідувачем кафедри. За результатами захисту звіту комісія здійснює оцінювання результатів практики за дворівневою шкалою.

7. Критерії оцінювання результатів наукової практики

Критерії оцінювання результатів практики включають оцінку діяльності студента під час проходження практики, рівень участі у дослідженнях, передбачених програмою практики, рівень виконання індивідуального завдання, а також якість підготовленого звіту та його захисту.

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Поточний контроль виконання завдання практики, оцінювання звіту з практики та його захисту.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

Шкала оцінювання: дворівнева

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка
50-100	зараховано
1-49	не зараховано

Посилання:

1. Кізілова Н.М. Розв'язання задач виробничої практики і підготовка звітної документації : методичні рекомендації для студентів другого курсу другого (магістерського) рівню вищої освіти зі спеціальності «прикладна математика». Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2022. 136 с.